

GLASNIK

Broj
1/2013.

SINDIKATA JAVNIH I DRŽAVNIH SLUŽBI

Zagreb,
svibanj 2013.

Foto: Pixsell

**Pozivamo 200 tisuća
zaposlenika u javnim
i državnim službama!**
Započnimo ozbiljan pritisak,
jer je pravda na našoj strani!
Izborimo se za nju! Referendum od 15. do 17. svibnja!

Zahtijevamo

- 1.** vraćanje svih oduzetih i umanjenih naknada, dodataka na plaću i koeficijenata u dogovorenim rokovima
- 2.** povlačenje zakona kojim su derogirani kolektivni ugovori i dogovor o prijelaznom rješenju

Još ćemo zahtijevati

- 3.** hitnu izmjenu Zakona o reprezentativnosti radi spašavanja kolektivnog pregovaranja
- 4.** dogovor o visini božićnice i regresa za 2014. godinu
- 5.** javnu ispriku zbog šikaniranja zaposlenika u javnim i državnim službama, a posebno u osnovnom i srednjem školstvu

Također ćemo tražiti

- 6.** promjenu ekonomske politike i napuštanje politike rezanja plaća i mjera štednje
- 7.** adekvatno financiranje naših djelatnosti (od policije do prosvjete i znanosti)
- 8.** smjene kompromitiranih ministara
- 9.** uspostavu ozbiljnog socijalnog dijaloga i redovne komunikacije s ministarstvima
- 10.** uključivanje sindikata u rješavanje pitanja viška zaposlenih (primjerice kod carine zbog ulaska u EU).

Jesu li naši zahtjevi realni? Vidi kasnije.

Imamo snažna sredstva pritiska. Možemo!

Mi možemo zaštititi svoja prava! Imamo arsenal snažnih i učinkovitih sredstava, ali ih ne koristimo! U drugim ih zemljama koriste kada Vlada prijeđe granicu. Vi možete zaštititi svoja prava! Imate sredstava i načina! Pitanje glasi: jeste li ih spremni upotrijebiti? Sada ili drugi puta? Sada ili za godinu dana? Ili nikada?

Foto: Pixsell

Razmislmo o štrajku i blokadi naših sustava!

Ako smo odlučni u zaštiti naših interesa

- u **prosvjeti** možemo ne održati mature, ne upisati studente, ne završiti nastavu, ne unijeti ocjene učenicima, ne izdati svjedodžbe...
- **policija** može provoditi “bijeli štrajk”, odnosno posao obavljati rigorozno, držeći se slova zakona i time stvoriti velike kolone na cestama, graničnim prijelazima, šalterima, moru i drugdje, a postoji i mogućnost obustave rada, ali je bijeli štrajk češće u primjeni
- **carina** može stvoriti gužvu strogom kontrolom robe i putnika te podizanjem provjera u krijumčarenju na najvišu razinu i tako stvoriti zastoj prometa na granici
- u **državnoj upravi** mogu se stvoriti gužve na šalterima, referenti mogu tražiti papir više, informatičari prestati pružati učinkovitu potporu sustavima podataka, a zaposlenici u ministarstvima mogu otkazati pripremu Zakona za parlament
- **medicinske sestre** mogu u zdravstvu raditi kao u dane blagdana (liječnici neće biti u štrajku jer su dobili povećanje plaća), **mirovinski sustav** može izazvati teške potrebe, država bi doista mogla biti u blokadi ako bi **porezna uprava** prestala raditi, a i **prestanak rada u kulturi** u dane štrajka predstavljao bi moralnu pljusku vlastima.

Istina je da takav štrajk nikoga ne veseli, jer u mnogim slučajevima kolateralna šteta uslijed sukoba Vlade i sindikata pada na građane. To zato i jest težak i radikalni oblik pritiska. Ne želimo nanijeti štetu građanima, ali smo prisiljeni, jer Vlada ne ispunjava svoje ustavne obveze prema njihovim javnim servisima i time nanosi najveću štetu upravo svim građanima. Moći ćemo reći da je trenutačna šteta koju nanosimo štrajkom daleko manja nego trajna šteta koju im Vlada nanosi devastirajući javne i državne službe.

U suprotnom ljudsko pravo na štrajk u javnom sektoru ne bi bilo ostvarivo. Međunarodne konvencije dopuštaju takve štrajkove i oni su stalna praksa u svim zemljama svijeta. Naš kvalitetan rad u interesu je svih u zemlji. I baš će zato građani prvotnu ljutnju na nas preokrenuti u pritisak prema Vladi da štrajk prestane.

Zašto prijedlog o tako teškim mjerama? Zar zbog 3%?

Ne! Ne zbog 3%, nego zbog onoga što nas još čeka! Zato što 3% nije zadnje posezanje za našim pravima! Kako to znamo?

- 1.** Planiraju ukinuti dodatke 4, 8 i 10% na godine staža.
Tri sindikata prosvjete već su dobila prijedloge granskih ugovora od Vlade s ukinutim dodacima 4, 8 i 10% za godine staža. U Zavodu za mirovinsko osiguranje i u Zavodu za zapošljavanje već su ukinuli te dodatke. Ostali sindikati iščekuju isto. Ako sindikati ne pristanu, Vlada za tu svrhu već u pripremi ima Zakon koji nam je prezentirala još u veljači.
- 2.** U Proračunu nisu predvidjeli dostatna sredstva za plaće pa ne znamo što sve još namjera-vaju uzeti.
- 3.** Proračun se slabo puni pa će rupa za plaće postati još veća.
- 4.** Sadašnja ekonomska politika dovodi do smanjenja proizvodnje i do zatvaranja radnih mjesta, a time i do još manje potrošnje. To će dovesti do još lošijeg punjenja proračuna i do novih zahtjeva za smanjenjem naših plaća.

Neuspješnost ekonomske politike rezanja plaća, stiskanja i štednje dokazana je i u teoriji i u praksi. O tome vidi na kraju u rubrici “Tko želi znati više”. Svako smanjivanje naših plaća znak je neuspjeha njihove politike.

Foto: Pixsell

Foto: Pixsell

Ne! Ne zbog 3%, nego zbog pristupa ove Vlade.

U provedbi svoje vidljivo bezuspješne politike ova se vlast koristila nasilnim pristupom te šikanirala zaposlenike u javnim i državnim službama tovarući sav teret izlaska iz krize samo na njihova leđa, a pri tome nije birala sredstva. Kršila je kolektivne ugovore zakonima. Prijetila je, zastrašivala ljude. Osvećivala se.

Svjesno su obmanjivali sindikate da im više neće smanjivati plaće. I nedavno su slagali da više neće biti rezanja, a upravo nam šalju kolektivne ugovore sa smanjivanjem plaća za 4, 8 i 10%. Oslanjali su se na laži krupnog privatnog medijskog kapitala koji ljude u javnom i državnom sektoru već godinama tretira kao parazite, sindikate kao neprijatelje, a ovu vlast uzdiže do nebesa. Po tome se najbolje vidi čije interese zastupa ta vlast.

Da je to vlast radnih ljudi, da je to vlast koja drži do našeg dostojanstva, mogla je s nama dogovoriti nešto od sljedećeg:

1. odgoditi primjenu nekih naših prava (ali nije, htjela ih je trajno ukinuti i smanjiti)
2. ponuditi kompenzacije za ukinuta prava (važna nematerijalna prava, promjene nekih zakona koje odavno tražimo)
3. jednako opteretiti sve sektore u državi, a tako manje opteretiti nas
4. pojačano oporezovati najbogatije u zemlji, bankare i njihove bonuse.

Mogli su izlaz iz krize tražiti u okupljanju svih dobronamjernih političkih, intelektualnih, sindikalnih i građanskih potencijala, ali nisu. Važnije im je svaku prigodu koristiti za obračune.

Ne, oni su htjeli uzeti i oteti te za to još dobiti naš pristanak. Neoprostivo je to što su napravili prosvjetarima. Visoka stručna sprema u prosvjeti na zadnjem je mjestu po plaćama u državi, ali je

Vladi RH učitelj bio na prvom mjestu kada je trebalo smanjivati plaće. To učitelji nikada neće zaboraviti.

Ne! Ne zbog 3%, nego zbog socijalne pravde, socijalne države i socijalne demokracije.

1. Pregovori su bili u formi ultimatum, a pratili su ih netolerantnost, prijetnje, zastrašivanje i prezir prema zastupnicima radnih ljudi.
2. U zemlji ne postoji socijalni dijalog. Gospodarsko-socijalno vijeće je u hibernaciji, a ukinuli su i Ured za socijalno partnerstvo.
3. Mrve sindikate, usitnjuju ih te potkopavaju zakonima, a metodom "zavadi pa vladaj" daju prednost sindikalnim redikulima.
4. Uništili su kolektivno pregovaranje jer su zakonom derogirali njegove odredbe, što je suprotno međunarodnim konvencijama i predstavlja teški civilizacijski anakronizam.

Trebamo li ipak imati obzira? 20 godina svi mi imamo obzira.

Smanjuju plaće **samo nama**. Sada zbog "izlaska iz krize". U vrijeme prosperiteta to su radili "zbog rasterećenja privrede". Ako se ne odupremo, radit će to uvijek. Cilj nije stvaranje kaosa, nego je cilj zaštititi naša prava i svakoj politici pokazati da nismo otirač za cipele njihovih neuspjeha. I podučiti svaku politiku o našoj snazi.

Jesu li politika, javnost i društvo obzirni prema nama?

Politika vraća dugove onima koji su je doveli na vlast, koji su joj financirali

kampanju. Politici smo moneta za potkusurivanje. Nama oduzima pravo na cijenu rada i naše plaće tretira kao ostatak nakon što politika namiri sve druge potrebe, ali i sve hireve.

Mediji i dio javnosti tretiraju vas bez dužnog uvažavanja, optužuju vas da ste lijeni neradnici, da su vaši sindikati glupi i sebični, a sindikalni čelnici loši i sumnjivi ljudi.

Dio zavedenih građana doista tako o svima nama i misli.

Vratimo respekt društva!

Jedini način da cijeli javni sektor vrati respekt u društvu u kojem živi i za koje radi jest da tom istom društvu pokaže kako izgleda kada paraziti u javnom sektoru ne rade.

Razmislite i na referendumu odgovorite jeste li spremni na radikalni pritisak, sve do blokade sustava:

- radi suočavanja društva s time što građanima znači kada javne službe ne rade
- radi podizanja svijesti naših zaposlenika o tome da u svojim rukama imaju veliku moć u zaštiti svojih prava
- radi podizanja svijesti u vladajućoj stranci da zemlju vodi u još dublju krizu.

Čak i najnovije prognoze Europske komisije za 2014. godinu govore da će se pad hrvatskog gospodarstva nastaviti. Unatoč tome, Milanović izjavljuje da neće promijeniti smjer jer ne želi zemlju odvesti u dužničko ropstvo. Upravo obrnuto, zemlja bez rasta i proizvodnje neminovno odlazi u dužničko ropstvo.

Imamo li neki drugi izbor? Imate li neki drugi prijedlog?

Što nam sve stoji na raspolaganju?

1. Pomiriti se s očekivanjem udarima na naše plaće. Možemo sjediti, plakati i kritizirati sve u ovoj zemlji, u skladu s hrvatskim običajima. Možda se Vlada sažali.

2. Možemo se moliti za pregovore koje nam uskraćuju od kada su došli na vlast, prezirući sve što je sindikalno i socijalno. Valja pokušati. Štetiti ne može.

3. Možemo dići revoluciju. No mi se protivimo revolucijama i oružju. Mi smo za mir u svijetu.

A sada ozbiljno!

4. Vodimo i vodit ćemo pravnu bitku, koja postaje neizvjesna, s obzirom na kompetentnost i neovisnost sudova.

Živimo u neuređenom društvu i neuređenoj državi. Prije bismo mogli reći da živimo u vilajetu nego u državi. U državi vladaju principi i zakon, u vilajetu moćnici i utjecaji.

5. Možemo blokirati naše sustave i štrajkati do ispunjenja naših zahtjeva.

Ne vidimo druga sredstva u okviru sindikalnih akcija. Socijalni dijalog ne funkcionira.

6. Ako slučajno ni to ne uspije, spremni smo otvoreno politički djelovati i referendumima tražiti odlazak Vlade i prijevremene izbore.

Politički angažman pokazuje se nužnim. Naime, nismo mi radili ni manje ni lošije, da bi nam se stoga smjelo smanjivati plaće. O tome je odluku donijela politika, iako je mogla donositi i drugačije odluke. Politika je odlučila da za nas nema novca, iako novca ima za porast liječničkih plaća, za mirovine za služnim sportašima i za još mnogo toga. Dakle, ne možemo se ne baviti politikom. Ako neka politika šteti našim životima, naše je pravo da joj se i politički suprotstavimo te da tražimo njezin odlazak. Tako je svagdje u svijetu. U svijetu sindikati otvoreno podržavaju političke stranke koje štite njihove interese. U RH treba uzeti za primjer umirovljenike i seljake koji su stranačkim putem znatno zaštitili ili unaprijedili svoje interese. Da smo i mi bili na pravom mjestu u Vladi, gdje se donose odluke, ne bi nam radili ovo što nam rade.

Referendum 15. svibnja!

Od 15. do 17. svibnja ove godine, od srijede do petka, provodimo referendum na kojem ćemo vas pitati jeste li za radikalne sindikalne akcije do ispunjenja naših zahtjeva.

Vodite računa o tome da izađete na referendum, jer je potreban odgovarajući odaziv da bi on bio valjan, ovisno o statutima vaših sindikata.

Što ako većina ne želi? Sindikat je uvijek tu.

Sindikati će isključivo slijediti volju većine iskazanu na referendumu. Ako većina sada ne želi radikalne oblike sindikalnih akcija, tada ćemo umjesto štrajka organizirati sportske igre i druge ugodnije aktivnosti. Štrajk nikoga ne raduje. Ako ljudi ne žele sada kada su im smanjili 3% i kada im pripremaju daljnja smanjenja, možda će htjeti kada im plaće padnu za 33%. Sindikat će i tada biti uz vas, trebate ga samo pozvati i sve ćemo ponovno pokrenuti.

Zašto baš sada?

Štrajk i blokada sustava krajnje su mjere. Radikalni oblik borbe pripremamo sada zato što ne vidimo drugih mogućnosti i zato što u prosvjeti samo sada možemo najjače stisnuti (mature i zaključivanje ocjena). U jesen, u vrijeme donošenja državnog proračuna, prosvjeta neće imati takvo sredstvo pritiska. Međutim, ako ljudi odluče da sada neće krenuti u štrajk, ponovit ćemo isto pitanje sljedeće godine (osim ako Vlada ne promjeni smjer).

Štrajkaški fondovi! Štrajk neće biti plaćen!

Većina sindikata nema štrajkaške fondove da bi mogla pokriti dulji štrajk. Stoga je svaki zaposlenik dužan odgovorno procijeniti je li spreman na rizik gubitka dijela plaće u duljem štrajku. Budući da kod nas "socijaldemokrati" smanjuju plaću zbog štrajka, što

na Zapadu rade samo konzervativne stranke, valja očekivati tu vrstu odmazde. U Francuskoj, ako Vlada ne plati štrajk, radnici organiziraju novi štrajk za plaćanje štrajka. Dakle, u tom smislu ključna su pitanja hoće li štrajk biti toliko snažan da Vlada popusti i jesmo li svi mi dovoljno čvrsti i odlučni. Međutim, ako ne plate štrajk, mogu li očekivati da će netko odraditi poslove u obrazovanju, sa studentima, pacijentima... Te će poslove kasnije morati dvostruko platiti, kao preko-vremeni rad, ako će htjeti da se obave. Mogu li to riskirati?

Pozivamo Vas, stoga, da se na referendumu odlučite o štrajku, spremni na to da dani štrajka neće biti plaćeni osim ako se u štrajku ne izborimo za svoja prava. Naravno, uvijek postoji rizik. Svaki ulazak u ring nosi rizik trplje-

nja i gubitka, ali i nadu za pobjednički izlazak.

Jesu li naši zahtjevi realni?

Sasvim realni. Smanjivanje koeficijenta od 3% ove godine Vladi donosi uštedu oko 790 milijuna kuna. Povećanje plaća za dežurstva i pripravnosti liječnicima ove godine iznosi 800 milijuna kuna. To je dijabolično lice sadašnje politike. Da bi se liječnicima povećale plaće, svima su nama smanjene.

Ne zaboravimo, visina proračuna, visina poreza i raspodjela unutar proračuna uvijek je nečija odluka. To je odluka neke politike kao posljedica njezinih preferencija. Novca uvijek ima, samo je pitanje za koga.

Također, neki zahtjevi mogu se realizirati u kasnijem vremenu, ali se Vla-

da na to mora obvezati ugovorom. Naš zahtjev da povuku Zakon kojim su derogirali kolektivni ugovor u najvećem je interesu Vlade RH, kako ne bi doživjela kompromitaciju na međunarodnoj instanci.

Hoćemo li uspjeti? Što ako ne uspijemo?

Unatoč arsenalu radikalnih sindikalnih pritisaka kojima raspolazemo, moguće je i da ne uspijemo. Međutim, to nećemo nikada saznati ako ne pokušamo. Smijemo izgubiti, ali ne smijemo se ne boriti. Jer od izgubljene bitke mnogo je veći poraz ostati pasivan. Ako bitku izgubimo, vlast zna da ima nezadovoljne i ogorčene ljude, koji su, na njezinu žalost, i birači, stoga se izgubljena bitka, gledajući na dulje staze, može pretvoriti i u pobjedu. Međutim, našu će neaktivnost svaka vlast protumačiti kao slaganje i razumijevanje za njezinu politiku.

Što bi bilo do sada da nas nije bilo?

Da sindikati do sada nisu bili u otporu, a neki i u prosvjedima i štrajkovima, smanjivanje naših plaća bilo bi i znatno veće od 3%. Vlast bi olako i slijepo popuštala svakom pritisku iz okruženja u kojem se nalazi, od domaćeg i inozemnog financijskog kapitala (MMF, rejting agencije), od privatnih medija koji traže smanjenje naših plaća i ukupne javne potrošnje. Ovako pri svakoj takvoj odluci vlast mora više puta razmisliti.

ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

Vidovitost ili..?

Neučinkovitost mjera štednje dokazana je i u teoriji i u praksi. Od teorije rječitije govori praksa i pet godina života u krizi i stagnaciji, propadanje mladih generacija koje ostaju bez prilike za posao, naše zamrznute plaće koje se ponovno smanjuju, armija nezaposlenih, nemiri širom Europe i opasne političke krize. Veliki ekonomisti današnjice (Krugman i Stieglitz) sve su to predviđali i dokazuju da će s takvom politikom uslijediti još desetljeće krize. Slična ekonomska politika davnih dvadesetih godina dovela je do propasti demokracije, do fašizma i komunizma. Takva će politika možda jednog dana dati rezultata, ali mi koji živimo od rada, nezaposleni, mladi i umirovljenici ne možemo čekati cijelo desetljeće. Bogati mogu čekati unedogled. I upravo zbog financijskih krugova, a ne zbog radnih ljudi, vodi se takva pogubna politika, suprotna i praksi i teoriji. Ona jamči financijskim krugovima vraćanje njihovih kredita. Sudbina radnog čovjeka uopće ih ne zanima. MMF, rejting agencije, Svjetska banka, Europska središnja banka, sve su to institucije u funkciji tih interesa koje cijede radnike i građane širom svijeta zbog propusta banksterskog sektora. To

je prava istina o svijetu u kojem živimo. To je razlog zašto su tisuće osviještenih ljudi na ulicama širom svijeta. To je razlog zašto smo i mi prosvjedovali 1. svibnja. Cilj ekonomske politike mora biti zapošljavanje, jačanje srednje klase i smanjivanje nejednakosti u dohocima.

Već više od dvije godine sindikati govore o pogubnosti rezanja plaća i mjera štednje. Vidimo kamo se kola kotrljaju. Ali svi će reći da smo to pogodili, jer je unaprijed određena uloga sindikata govoriti protiv smanjenja plaća. To je točno. Međutim, Vladu i sve zagovornike mjera štednje treba zabrinuti to što i mnoge druge svjetske institucije, pa i najveći ekonomisti današnjice, govore da smanjenje plaća produbljuje krizu. Mi smo samo pismeni pa njihova gledišta prenosimo javnosti. Evo nekih od tih gledišta za one koji žele znati više. Krugmana i Stieglitza nećemo više prenositi, ali hoćemo istraživače MMF-a, MOR-a i UNCTAD-a.

"Za dugoročni i održivi gospodarski oporavak jedini je put povećanje plaća zaposlenih, odnosno preraspodjela dohotka u nacionalnim ekonomijama tako da zaposleni dobiju razmjerno veći udio u zaradama, a vlasnici kapitala manji." (znanstvenici Onaran i Galanis sa sveučilišta Greenwich i Warwick iz studije Međunarodne organizacije rada)

Ako se udio profita u 13 najznačajnijih ekonomija svijeta poveća za 1 posto, to će dovesti do pada svjetskog BDP-a za 0,36 posto, izračunala su njih dvojica.

Vlade smatraju da treba smanjivati plaće zaposlenih kako bi se povećala nacionalna konkurentnost i privukli strani ulagači. Istraživači koje je okupio MOR tvrde da su takva očekivanja velika iluzija.

Ako kućanstva žive pod pritiskom veće nezaposlenosti i smanjivanja plaća, ona ne mogu povećavati potrošnju i tako podupirati gospodarski oporavak, kaže UNCTAD, koji smatra da je "povećanje udjela plaća u nacionalnom dohotku" postalo "ključno za gospodarski oporavak u svijetu".

Kad građanima pada kupovna moć, onda ni investitori ne žele ulagati, jer njihovi proizvodi i usluge neće imati kupaca. Smanjivanje plaća dovodi do situacije u kojoj se, prema UNCTAD-u, države u Europskoj uniji i ostatku svijeta međusobno utrkuju koja će prije dosegnuti dno.

Do sličnih zaključaka došli su i istraživači MMF-a u nekoliko studija koje je ta institucija naručila i objavila. Bila bi velika pogreška razdvajati ekonomski rast od raspodjele dohotka, kažu Berg i Ostry, pomoćnik i zamjenik direktora MMF-ovog odjela za istraživanja, koji se također zauzimaju za smanjenje rastućih socijalnih razlika. "Povećanje jednakosti može unaprijediti efikasnost" i pomoći ekonomskom rastu da bude dugoročniji i stabilniji. Oni također vjeruju da sadašnja Velika recesija u svijetu - kojoj je povod bila financijska kriza u SAD-u - "potječe iz porasta nejednakosti". Unatoč radovima svojih istraživača, MMF još nije napravio službeni zaokret u politici. I dalje inzistira na starim dogmama.